

פרשיות בהר סיני - אם-בזכותי תלכו התש"ה

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

1. ויקרא פרק כה (פרשת בהר)

(א) וינדבר ה' אל-משה בהר סיני לאמר: (ב) ודבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אליהארץ אשר אני נתן לכם ושביתה הארץ שבת לה': (ג) שש שנים תזרע שדה ושש שנים תזמר פרמך ואספת את-תבואתה: (ד) ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה' שדה לא תזרע ופרמך לא תזמר: (ה) את ספיח קצירך לא תקצור ואת-ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון יהיה לארץ: (ו) והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים עמך: (ז) ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל-תבואתה לאכל: ס

2. שמות פרק כ פסוק ח - יא (פרשת יתרו)

(ח) זכור את-יום השבת לקדשו: (ט) ששת ימים תעבד ועשית כל-מלאכתך: (י) ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל-מלאכה אתה ובנך ורבך עבדך ובקמך וגרך אשר בשעריך: (יא) כי ששת-ימים עשה ה' את-השמים ואת-הארץ את-הים ואת-כל-אשר-בם וינח ביום השביעי על-כף ברוך ה' את-יום השבת ויקדשהו: ס

3. ויקרא פרק כה (פרשת בהר)

(ח) וספרת לך שבע שבתות שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה:

4. ויקרא פרק כג פסוק טו - יז (פרשת אמור)

(טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את-עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה: (טז) עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה קדשה לה': (יז) ממושבתיתכם תביאו לחם תנופה שמים שגוי עשרנים סלת תהינה חמץ תאפינה בפורים לה':

5. ויקרא פרק כה (פרשת בהר)

(ט) והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחדש ביום הפורים מעבירו שופר בכל-ארצכם: (י) וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ לכל-ישיביה יובל הוא תהיה לכם ושבבתם איש אלי-אחוזתו ואיש אל-משפחתו תשובו: (יא) יובל הוא שנת החמשים שנה תהיה לכם לא תזרעו ולא תקצרו את-ספיחיך ולא תבצרו את-נזריה: (יב) כי יובל הוא קדש תהיה לכם מן-השדה תאכלו את-תבואתה: (יג) בשנת היובל הזאת תשובו איש אל-אחוזתו:

6. ויקרא פרק כג פסוק כו - לב (פרשת אמור)

(כו) וינדבר ה' אל-משה לאמר: (כז) אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הפורים הוא מקרא-קדש יהיה לכם וענייתם את-נפשותיכם והקרבתם אשה לה': (כח) וכל-מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום פורים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלהיכם: (כט) כי כל-הנפש אשר לא-תענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה: (ל) וכל-הנפש אשר תעשה כל-מלאכה בעצם היום הזה והאבדתה את-הנפש ההוא מקרב עמה: (לא) כל-מלאכה לא תעשו חקת עולם לדורתיכם בכל משבתיכם: (לב) שבת שבתון הוא לכם וענייתם את-נפשותיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד-ערב תשבתו שבתכם: פ

7. שמות פרק יט (פרשת יתרו)

(א) בחדש השלישי לצאת בני-ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני... (יא) והיו נכנים ליום השלישי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל-העם על-הר סיני: (יב) והגבלת את-העם סביב לאמר השמרו לכם עלות בהר ונגע בקצהו כל-הנגע בהר מות יומת: (יג) לא-תגע בו יד כי-סקול יסקל או-יורה יורה

אם-בהמה אם-איש לא יחיה במשך היבל המה יעלו בהר: (יד) ויגד משה מן-ההר אל-העם ויקדש את-העם ויכבסו שמלתם: (טו) ויאמר אל-העם הני נכנים לשלשת ימים אל-תגשו אל-אשה: (טז) ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלית וברקים וענן כבד על-ההר וקל שפר חזק מאד ויחרד כל-העם אשר במחנה: (יז) ויצא משה את-העם לקראת האלהים מן-המחנה ויתנצבו בתחתית ההר: (יח) והר סיני עצן כלו מפני אשר גרד עליו ה' באש ויעל עצנו כעשן הכבשן ויחרד פל-ההר מאד: (יט) ויהי קול השפר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יענו בקול: (כ) ויגד ה' על-הר סיני אל-ראש ההר ויקרא ה' למשה אל-ראש ההר ויעל משה:

8. משנה מסכת תענית פרק ד משנה ח

אמר רבן שמעון בן גמליאל, לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וימים הכפורים, שפקדו בנות ירושלים יוצאות בכלי לכן שאולין, שלא לבוש את מי שאין לו. ... ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכפרים. ומה היו אומרות, בחור, שא נא עיניך וראה, מה אתה בורר לך. אל תמן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. (משלי לא) שגר הסן והכל היפי, אשה נראת יי היא תתהלל. ואומר, תנו לה מפרי ידיך, ויהללה בשערים מעשיה. וכן הוא אומר, (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במקל שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתנתו וביום שמחת לבו. ביום חתנתו, זו מתן תורה. וביום שמחת לבו, זה בגן בית המקדש, שיפנה במהרה ביימינו. אמן:

9. רש"י מסכת תענית דף כו עמוד ב ד"ה זה מתן

זה מתן תורה - יום הכפורים, שניתנו בו לוחות האחרונות.

10. שמות פרק יט פסוק ב (פרשת יתרו)

ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן-שם ישראל נגד ההר:

11. רש"י שמות פרק יט פסוק ב (פרשת יתרו)

ויחן שם ישראל - כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות בתרעומת ובמחלוקת:

12. שמות פרק לב פסוק כו - כח (פרשת כי תשא)

(כו) ויעמד משה בשער המחנה ויאמר מי לה' אלג ויאספו אליו כל-בני לוי: (כז) ויאמר להם כה-אמר ה' אליהי ישראל עימו איש-חרבו על-ירכו עברו ושובו משער לשער במחנה והרגו איש-את-אחיו ואיש את-רעהו ואיש את-קרבו: (כח) ויעשו בני-לוי כדבר משה ויפל מן-העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש:

13. שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכיפורים סימן תרו

שיפייס אדם חברו בערב יום כפור, וכו' ד' סעיפים.

(א) עברות שבין אדם לחברו אין יום הכפורים מכפר עד שיפייסנו; אפלו לא הקניטו אלא בדברים, צריך לפייסו; ואם אינו מתפייס בראשונה, יחזור ויגדל פעם שניה ושלישית, ובכל פעם יקח עמו שלשה אנשים, ואם אינו מתפייס בשלשה פעמים אינו זקוק לו. {מיהו יאמר אחר כך לפני י' שבקש ממנו מחילה (מדרכי דיומא ומהרי"ל);} ואם הוא רבו, צריך לילך לו כמה פעמים עד שיתפייס. {הגה: והמוחל לא יקנה אכזרי מלמחול (מהרי"ל), אם לא שמכונן לטובת המבקש מחילה (גמרא דיומא);} ואם הוציא עליו שם רע, אינו צריך למחול לו (מדרכי וסמ"ג והגה"מ פ"ב מהלכות תשובה ומהרי"ו).

14. פרקי דרבי אליעזר פרק מו

...בן בתיא אומר ארבעים יום עשה משה בהר, דורש בדברי תורה וחוה באותיותיה. ולאחר ארבעים יום לקח את התורה ויגד בעשור לחדש השביעי ביום הכפורים, והנחילה לישראל לחק עולם, שנאמר [ויקרא טז, לד] והיתה זאת לכם לחקת עולם: רבי זכריה אומר, קראו בתורה ומצאו פתוב בה ועניתם את נפשתיכם [שם כג, כז], ובו ביום העבירו שופר בכל המחנה שיצומו כל העם מאיש ועד אשה מגדול ועד קטן. ואילולי יום הכפורים לא היתה העולם עומד, שיום הכפורים מכפר בעולם הזה ובעולם הבא, שנאמר [שם לב] שבת שבתון הוא לכם. שבת העולם הזה, שבתון העולם הבא. ואפלו כל המועדים

עוֹבְרִים, יוֹם הַכִּפָּרִים אֵינוֹ עוֹבֵר. שְׁיֹם הַכִּפָּרִים מְכַפֵּר עַל הַקְּלוֹת וְעַל הַחֲמוּרוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר [שם טז, ל] כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם וְגו' מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם, מִחַטֹּאתֵיכֶם אֵין כְּתִיב, אֲלָא מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם: יוֹם שְׁנִיתָנָה תוֹרָה אָמַר סְמָאֵל [נ"א: שטן] לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל כָּל הָאוֹמוֹת נִתַּת לִי רְשׁוֹת, וְעַל יִשְׂרָאֵל אֵין אַתָּה נּוֹתֵן לִי רְשׁוֹת. אָמַר לוֹ הָרִי יֵשׁ לָךְ רְשׁוֹת עָלֶיךָ בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים אִם יֵשׁ לָךְ חֲטָא, וְאִם לֹא אֵין לָךְ עָלֶיךָ רְשׁוֹת, לִפְיָךְ נּוֹתֵנִים לוֹ שְׁחַד בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים, שְׁלֹא לִבְטֹל קֶרֶבֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר [שם ח] גּוֹרֵל אֶחָד לֵה' וְגּוֹרֵל אֶחָד לַעֲזָאֵל, גּוֹרְלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קֶרֶבֶן עוֹלָה, וְגּוֹרְלוֹ שֶׁל עֲזָאֵל שְׁעִיר חֲטָאִת. וְכָל עֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵיחָד עָלָיו, שֶׁנֶּאֱמַר [שם כב] וְנִשָּׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם. רָאָה סְמָאֵל [נ"א: השטן] שְׁלֹא נִמְצָא בָהֶם חֲטָא בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים, אָמַר לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, יֵשׁ לָךְ עִם אֶחָד בְּאָרֶץ כְּמִלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת בְּשָׂמִים. מֵה מִלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת אֵין לָהֶם קִפִּיצִין, כִּךְ הֵם יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים עַל רִגְלֵיהֶם בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים. מֵה מִלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת אֵין לָהֶם אֲכִילָה וְשִׁתִּיה, כִּךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהֶם אֲכִילָה וְשִׁתִּיה בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים. מֵה מִלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת נִקִּים מִכָּל חֲטָא, כִּךְ יִשְׂרָאֵל נִקִּים מִכָּל חֲטָא בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים. מֵה מִלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת שְׁלֹם מִתְנֶה בִּינֵיהֶם, כִּךְ הֵם יִשְׂרָאֵל שְׁלֹם מִתְנֶה בִּינֵיהֶם בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ עֲתִירְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִן הַקְּטָגוֹר שְׁלֵהֶם, וּמְכַפֵּר עַל הַמִּזְבֵּחַ וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל כָּל עַם הַקְּהֵל לְמַגְדוֹל וְעַד קֶטָן, שֶׁנֶּאֱמַר [ויקרא טז, לג] וְכִפֵּר אֶת מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשׁ: אָמַר מֹשֶׁה, בַּיּוֹם הַכִּפָּרִים אָרָאָה כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאַחֵר כִּךְ אָנִי מְכַפֵּר עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אָמַר מֹשֶׁה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הֲרָאִנִי נָא אֶת כְּבֹדְךָ [שְׁמוֹת לג, יח]. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מֹשֶׁה, אֵין אַתָּה יָכוֹל לִרְאוֹת אֶת כְּבוֹדִי, שְׁלֹא תָמוּת, שֶׁנֶּאֱמַר [שם כ] כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי. אֲלָא לְמַעַן הַשְּׁבִיעַ שְׁנִשְׁבַּעְתִּי לָךְ וְהִשָּׁם שְׁהוֹדַעְתִּי לָךְ, אָנִי אֶעֱשֶׂה רְצוֹנְךָ. עֲמֵד בְּפֶתַח הַמַּעֲרָה וְאָנִי אֶעֱבִיר לִפְנֶיךָ אֶת הַמִּלְאֲכִים הַמְּשַׁרְתִּים לִפְנֵי, שֶׁנֶּאֱמַר [שם יט] וַיֹּאמֶר אָנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פְּנֶיךָ. וְכִשְׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ אֶת הַשֵּׁם שְׁהוֹדַעְתִּי לָךְ, שֵׁם אָנִי עוֹמֵד לִפְנֶיךָ, וְעֲמֵד בְּכֹחְךָ וְאֵל תִּפְחֹד, שֶׁנֶּאֱמַר [שם] וְחִנַּתִּי אֶת אֲשֶׁר אַחֲזָן וְרַחֲמֵתִי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. אָמְרוּ מִלְאֲכֵי הַשְּׁרֵת לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הָרִי אֲנוּ מְשַׁרְתִּים לִפְנֶיךָ בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וְאֵין אֲנוּ יָכוֹלִין לִרְאוֹת אֶת כְּבוֹדְךָ, וְזֶה יֵלֹד אִשָּׁה רוֹצָה לִרְאוֹת אֶת כְּבוֹדְךָ. וְעֲמֵדוּ עָלָיו בְּזַעַף וּבְכֹהֶלֶה לְהַמִּיתוֹ, וְהַגִּיעָה נִפְשׁוֹ עַד מוֹת. מֵה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִגְלָה עָלָיו בְּעֵנָּה, שֶׁנֶּאֱמַר [שם לד, ה] וַיֵּרֶד ה' בְּעֵנָּה. וְזוֹ וַיֵּרֶד שְׁבִיעִית. וְסִפָּךְ עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּכְף יָדוֹ שְׁלֹא יָמוּת, שֶׁנֶּאֱמַר [שם לג, כב] וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבוֹדִי וְשִׁמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשִׁכְתִּי כִפִּי. וְכִשְׁעֵבֶר הַסִּיר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כִּכְף יָדוֹ מֵעָלָיו, וְרָאָה אַחֲוָרֵי הַשְּׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר [שם כג] וְהִסְרֹתִי אֶת כִּפִּי. הַתְּחִיל מֹשֶׁה צוֹעֵק בְּקוֹל גָּדוֹל וְאָמַר, ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן [שם לד, ו]. אָמַר מֹשֶׁה לִפְנֵי, סִלַּח נָא לַעֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל. וְאֵלּוֹ אָמַר מֹשֶׁה סִלַּח נָא לַעֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, הֵיחָד עוֹשֶׂה כֵּן, לִפִּי שְׁהִיתָה שְׁעַת רְצוֹן. וְכֵן הוּא אוֹמֵר [ישעיה מט, ח] בְּעַת רְצוֹן עֲנִיתִיךָ. אֲלָא אָמַר סִלַּח נָא לַעֲוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֵגֶל. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִי כְּבֹדְךָ עֲשִׂיתִי, שֶׁנֶּאֱמַר [במדבר יד, כ] וַיֹּאמֶר ה' סִלַּחְתִּי כְּבֹדְךָ.

15. ויקרא פרק כה (פרשת בהר)

(יד) וְכִי־תִמְכְּרוּ מִמֶּכֶר לַעֲמִיתְךָ אוֹ קִנְיָה מִיַּד עַמִּיתְךָ אֶל־תִּתְּנוּ אִישׁ אֶת־אֲחִיו: (טו) בְּמִסְפַּר שָׁנִים אֶתֶר הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה מֵאֵת עַמִּיתְךָ בְּמִסְפַּר שָׁנֵי־תְבוּאָת יִמְכְּרָהּ: (טז) לִפְנֵי רֹב הַשָּׁנִים תִּרְבֶּה מִקְנָתוֹ וּלְפִי מְעוֹט הַשָּׁנִים תִּמְעִיט מִקְנָתוֹ כִּי מִסְפַּר תְּבוּאָת הוּא מִכָּר לָךְ: (יז) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת־עַמִּיתוֹ וְיִרְאֵת מִאֲלֹהֶיךָ כִּי אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: (יח) וַעֲשִׂיתֶם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְיִשְׁבַּחְתֶּם עַל־הָאָרֶץ לְבִטָּח: (יט) וְנִתְּנָה הָאָרֶץ פֶּרְיָהּ וְאֲכַלְתֶּם לְשִׂבְעָה וְיִשְׁבַּחְתֶּם לְבִטָּח עָלֶיהָ: (כ) וְכִי תֹאמְרוּ מֵה־נֹּאכַל בַּשָּׂנָה הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא נִזְרַע וְלֹא נֶאֱסַף אֶת־תְּבוּאָתָנוּ: (כא) וְצִנִּיתִי אֶת־בְּרִכְתִּי לָכֶם בַּשָּׂנָה הַשְּׁשִׁית וְעָשִׂיתָ אֶת־הַתְּבוּאָה לְשִׁלֵּשׁ הַשָּׁנִים: (כב) וְזִרְעֹתֶם אֶת הַשָּׂנָה הַשְּׁמִינִת וְאֲכַלְתֶּם מִן־הַתְּבוּאָה יָשֹׁן עַד הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת עַד־בּוֹא תְּבוּאָתָהּ תֹאכְלוּ יָשֹׁן: (כג) וְהָאָרֶץ לֹא תִמְכַּר לְצִמְחֹת כִּי־לִי הָאָרֶץ כִּי־גֵרִים וְתוֹשְׁבִים אֹתָם עִמָּדִי: (כד) וּבְכָל אָרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִתְּנוּ לָאָרֶץ: ס

(כה) כִּי־יָמוּד אֶחָיִד וּמִכָּר מֵאַחֲזָתוֹ וְבָא גֵאֲלוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו וְגֵאֲלֵי אֶת מִמְכָּר אֶחָיו: ... (לה) וְכִי־יָמוּד אֶחָיִד וּמִטָּה יָדוֹ עָמָד וְהִחַנְקָתָהּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשֵׁב וְחֵי עָמָד: (לו) אֶל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ גֶּשֶׁף וּמִרְבִּית וְיִרְאֵת מֵאֲלֹהֶיךָ וְחֵי אֶחָיִד עָמָד: (לז) אֶת־כֶּסֶףךָ לֹא־תִתֵּן לוֹ בְּגֶשֶׁף וּבְמִרְבִּית לֹא־תִתֵּן אֶכְלָךָ: (לח) אֲנִי ה' אֱלֹהֶיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְתֵת לָכֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן לְהִיּוֹת לָכֶם לְאֱלֹהִים: ס (לט) וְכִי־יָמוּד אֶחָיִד עָמָד וּנְמַכְר־לָךְ לֹא־תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדַת עֲבָד: (מ) בְּשֹׁכֵר כְּתוֹשֵׁב יִהְיֶה עָמָד עַד־שְׁנַת הַיָּבֵל יַעֲבֹד עָמָד: (מא) וַיֵּצֵא מֵעָמָד הוּא וּבָנָיו עָמֹ וְשֹׁב אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל־אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב: (מב) כִּי־עֲבָדִי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרַת עֲבָד: (מג) לֹא־תִרְדֶּה בּוֹ בַּפֶּרֶךְ וְיִרְאֵת מֵאֲלֹהֶיךָ: (מד) וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ־לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבְתֶיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ עֲבָד וְאִמָּה: (מה) וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגֵּרִים עִמָּכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאֶרֶצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְאֲחֻזָּה: (מו) וְהִתְנַחֲלֶתֶם אֹתָם לְבָנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לְרִשְׁתָּהּ אַחֲזָה לְעַלְמָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֲיֵכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאֹחֲיוֹ לֹא־תִרְדֶּה בּוֹ בַּפֶּרֶךְ: ס

(מז) וְכִי תִשָּׂיג יָד גֵּר וְתוֹשֵׁב עָמָד וּמָד אֶחָיִד עָמֹ וּנְמַכָּר לְגֵר תוֹשֵׁב עָמָד אוֹ לַעֲקָר מִשְׁפַּחַת גֵּר: (מח) אַחֲרֵי נְמַכָּר גֵּאֲלָה תִּהְיֶה־לּוֹ אֶחָד מֵאֲחָיו יִגְאָלְנוּ: (מט) אוֹ־דָדוֹ אוֹ בֶן־דָּדוֹ יִגְאָלְנוּ אוֹ־מִשְׁאָר בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ יִגְאָלְנוּ אוֹ־הַשְּׂיָגָה יָדוֹ וְנִגְאָל: (נ) וְחֹשֶׁב עִם־קִנְיָהּ מִשְׁנֵה הַמִּכְרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת הַיָּבֵל וְהָיָה כְּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי שֹׁכֵר יִהְיֶה עָמֹ: (נא) אִם־עוֹד רַבּוֹת בְּשָׁנִים לְפִיָּהֶן יָשִׁיב גֵּאֲלָתוֹ מִכְּסֶף מִקְנָתוֹ: (נב) וְאִם־מְעַט נִשְׁאָר בְּשָׁנִים עַד־שְׁנַת הַיָּבֵל וְחֹשֶׁב־לוֹ כָּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב אֶת־גֵּאֲלָתוֹ: (נג) בְּשֹׁכֵר שְׁנָה בְּשָׁנָה יִהְיֶה עָמֹ לֹא־יִרְדֶּנּוּ בַּפֶּרֶךְ לַעֲיִנְיָה: (נד) וְאִם־לֹא יִגְאָל בְּאֵלָה וַיֵּצֵא בְּשְׁנַת הַיָּבֵל הוּא וּבָנָיו עָמֹ: (נה) כִּי־לִי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדִי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם: